

UDK 811.162.1'367.625:811.163.6'367.625

Maria Wtorkowska

Filozofska fakulteta v Ljubljani

PRIMERJAVA POLJSKIH GLAGOLOV S PREDPONO W(E)- IN SLOVENSKIH GLAGOLOV S PREDPONO V-¹

V prispevku je na podlagi pomensko razčlemb poljskih in slovenskih tvorjenk predstavljena primerjava funkcij predpone w(e)-, v- v glagolskih tvorjenkah. Prikazani so načini tvorjenja teh glagolov in pomen, ki ga vnaša predpona, osvetljena pa so tudi formalno-pomenska razmerja, nastajajoča med poljskimi in slovenskimi motiviranimi glagoli ter njihovimi podstavami.

The article offers a comparison of the functions of the prefixes w(e)- and v- in verbal derivatives, based on a semantic analysis of Polish and Slovene derivatives. It outlines the methods of derivation of these verbs and the meaning introduced by the prefix. In addition, it sheds light on the formal-semantic relationships arising between the Polish and the Slovene derived verbs and their bases.

Ključne besede: glagolske tvorjenke, slovenske glagolske tvorjenke s prefiksom v-, poljske glagolske tvorjenke s prefiksom w(e)-, pomeni glagolskih tvorjenk s prefiksom v- in w(e)-, besedotvorje glagolov s prefiksom v- in w(e)-

Key words: derived verbs, Slovene derived verbs with the prefix v-, Polish derived verbs with the prefix w(e)-, meaning of the derived verbs with the prefixes v- and w(e)-, derivation of verbs with the prefixes v- and w(e)-

Razčlemba glagolov s predpono w(e)- v poljščini in glagolov s predpono v- v slovensščini mi je omogočila osvetliti nekatere podrobne ugotovitve, izvirajoče iz konfrontacije obeh analiz, in priti do splošnih sklepov, ki zadevajo semantiko, besedotvorje in skladnjo. Analiza je temeljila na 677 predpinskih glagolih, od katerih je bilo 401 leksemov poljskih izpeljank s predpono w(e)-, ki sem jih izpisala iz *Slovarja poljskega jezika* v uredništvu W. Doroszewskega (SJPD 1958–1969),² *Slovarja poljskega jezika* v uredništvu M. Szymczaka (SJPSz 1978–1981)³ in *Slovarja sodobnega poljskega jezika* v uredništvu B. Dunaja (SWJP 1996)⁴, 267 pa je slovenskih tvorjenk s predpono v-, ki sem jih izpisala iz enozvezkovnega *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* (SSKJ 1994)⁵,

¹ Članek je del doktorske razprave, napisane pod mentorstvom prof. dr. hab. Božene Ostromęcke-Frączak na Katedri za sodobni poljski jezik Univerze v Lodžu leta 2001.

² *Słownik języka polskiego*, ur. W. Doroszewski, I–X, XI zv.: Supplement, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo »Wiedza Powszechna«, 1958–1969; V: IX zv., 803–1484, X. zv., 1–382, XI zv., 517–539; v nadaljevanju krajšava SJPD.

³ *Słownik języka polskiego*, ur. M. Szymczak, I–III, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1978–1981; V: III zv., 646–878; v nadaljevanju krajšava SJPSz.

⁴ *Słownik współczesnego języka polskiego*, ur. B. Dunaj, Warszawa, Wydawnictwo »Wilga«, 1996; V: 1202–1300; v nadaljevanju krajšava SWJP.

⁵ *Słovar slovenskega knjižnega jezika*, Ljubljana, DZS, 1994; V: 1485–1569; v nadaljevanju krajšava SSKJ.

iz njegovega dopolnila *Besedišča slovenskega jezika z oblikoslovnimi podatki* (BSJ 1998)⁶ in slovarske kartoteke⁷.

Poljska predpona *w-* nastopa v variantni obliki *we-*,⁸ slovenska predpona pa načeloma variantne oblike nima. Njena varianta v obliki *u-* je arbitrarna in jo utemeljujejo pravila fonetike – enaka ali podobna izgovarjava teh glasov.⁹

Slovar poljskega jezika v uredništvu W. Doroszewskega (SJPD 1958–1969, 9. zv.: 803) in *Slovar poljskega jezika* v uredništvu M. Szymczaka (SJPSz 1978–1981, 3. zv.: 647) navajata pet pomenov predpone *w(e)-*:

1. 'vpeljava, vložitev, prenikanje v notranjost česa' ('*wprowadzenie, włożenie, wnikięcie do wnętrza czegoś*'),
2. 'obkrožitev, objetje predmeta s čim od vseh strani (navadno: delov telesa) tako, da se nahaja znotraj česa' ('*otoczenie, objęcie czymś zewsząd przedmiotu (zwykle: części ciała) tak, aby znalazł się on wewnątrz czegoś*'),
3. 'osvojitve gore, vrha, zgornjega dela česa' ('*osiągnięcie wierzchu, szczytu, górnej części czegoś*'),
4. 'vključitev v celoto, v območje česa' ('*włączenie w całość, w zakres czegoś*'),
5. 'intenziviranje dejavnosti (navadno z zaimkom *se*)' ('*uintensywnienie czynności (zwykle z zaimkiem się)*'),

Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ 1994: 1485) navaja sedem pomenov predpone *v-*:

1. 'premikanje ali usmerjenost v notranjost česa', npr. *vkorakati, vpluti, vstopiti v hišo*;
2. 'spravljanje česa v omejen prostor ali v snov', npr. *vliti, vnesti, vgnesti*;
3. 'spravljanje česa v kaj za dosego določenega namena', npr. *vkuhavati, vlagati sadje*;
4. 'dajanje, nameščanje česa v kaj kot sestavni del', npr. *vgraditi, vlepiti, vpisati*;
5. 'delanje česa v kaj, v notranjost česa', npr. *vbrusiti, vklesati, včrtati*;
6. 'prizadevanje, da bi kdo sprejel kaj za svoje', npr. *vcepljati, vsiljevati*;
7. v zvezi s *se*: prilagajanje, povezovanje, duševno poglabljanje', npr. *vrasti se, vživeti se v okolje / v koga*.

Navedene slovarske primerjave kažejo, da v slovenščini predpona *v-* ne izraža osvojitve vrha, gornjega dela česa oz. adlativne usmerjenosti dejavnosti, povezane z osvojitvijo, doseganjem lokalizatorja, kadar je ta višje kot območje, na katerem se dejavnost začinja. V poljščini predpona *w(e)-* ne izraža 'delanja česa v nekaj, v notranjost česa'.

⁶ *Besedišče slovenskega jezika z oblikoslovnimi podatki A–Ž* (po gradivu za slovar sodobnega knjižnega jezika zbrane besede, ki niso bile sprejete v *Slovar slovenskega knjižnega jezika*), uredila Ivanka Šircelj - Žnidaršič, Ljubljana, ZRC, 1998; V: 898–939; v nadaljevanju BSJ.

⁷ Slovarska kartoteka, ki šteje okrog 6 milijonov listkov, se nahaja v Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša pri ZRC SAZU v Ljubljani.

⁸ V poljščini predpona *w-* podobno kot predlog *w* nastopa v variantni obliki: *we-* pred podstavami, ki se začnejo na težko izgovorljiv soglasniški sklop, npr. *wetkać* (vtkati), *wetrzeć* (vtreti), *węzreć się* (vžreti se), zlasti pa z ustničnim soglasnikom na začetku, npr. *wewlec* (vleči), *wewłaszczyć* (vlastninjenje).

⁹ Vprašanje pisave variante *u-* določa najnovejši *Slovenski pravopis*, ki je izšel novembra 2001; prim. *Slovenski pravopis*, Ljubljana, ZRC, ZRC SAZU, 2001, 1601, 1634. Predlog *v* pa lahko ima varianto **va-**, ki nastopa samo v tožilniku v zvezi z enklitično obliko osebnega zaimka, npr. *zaljubiti se v njo // vanjo* ali *zaljubiti se v njega // vanj*. To velja za enozložne zveze predlogov z osebnim zaimkom, kjer je v tožilniku navadno uporabljena krajša oblika, zapisana skupaj, npr. *vame, vate, vanj, vase; skrbno pazite nanj, odšel je ponjo, iti vase*.

Glede na primerjalni značaj članka in zbrano jezikovno gradivo bom predstavila podrobnejšo klasifikacijo glagolskih tvorjenk s predpono w(e)- in v-.

Vse glagolske tvorjenke sem razporedila v skupine glede na pomen predpinskih obrazil. Ločim 23 pomenskih skupin za poljske glagolske tvorjenke in 15 za slovenske.

Tvorjenke v poljščini:

1. 'poglobiti (se) (*wgłębić (się)*), vriniti (se), prodreti v omejen prostor ali tvarino, postaviti v kaj, najpogosteje pod vplivom delovanja kakšne sile; vstopiti, uvesti v notranjost česa z naporom, s trudom', npr. *wbetonować* (vbetonirati), *wbić* (vbiti), *wcementować* (vcementirati), *wdmuchnąć* (vpihniti), *wkopać* (vkopati), *wkręcić* (priviti v kaj), *worać* (z oranjem spraviti pod površino), *wtopić* (zaspajkati);
2. 'vključiti kot sestavino, vključiti v celoto, v območje česa', npr. *wbudować* (*vgraditi*), *wdrukować* (*vtiskati*), *wgrać* ('posneti, naložiti' (*računalniški program*)), *wkleić* (*vlepiť*), *wkomponować* (*wkomponirati*), *wkopiować* (*wkopirati*), *wkreślić* (*včrtati*), *włączyć się* (*wključiti (se)*), *wplątać* (*vpletati*), *wpleść (się)* (*vplesti (se)*), *wrobić* (*vdelati*), *wrysować* (*vrisati*), *wsnuć* (*vpresti, vsnuti*), *wstawić* (*vstaviti*), *wtrącić* (*vriniti*);
3. 'vstopiti, vpeljati noter, v notranjost; priti v notranjost česa, pojaviti se kje', npr. *wbiec* (steči v kaj), *wczołgać się* (splaziti se v kaj), *wfrunąć* (prileteti, prifrfofati, v kaj), *wjechać* (pripeljati v kaj), *wkroczyć* (vkorakati), *wlecieć* (vleteti), *wnieść* (vnesti), *wślizgnąć się* (splaziti se v kaj), *wwieźć* (pripeljati v kaj, uvoziti);
4. 'vložiti, uvesti v tisto, na kar kaže podstava', npr. *wcelować* (nameriti, zadeti), *wcielić się* (utelesiti se), *wkamienić* (vkamniti, 'v kamnu upodobiti'), *wtrumnić* (vstaviti v krsto), *wskrzynić* (vskrinjiti), *wziemić* (vzemljiti);
5. 'vpeljati v kaj, vložiti, postaviti v kaj, namestiti kam; vreči noter, vliti, dodati čemu', npr. *wdrobić* (vdrobiti), *wkroić* (vrezati, vkrojiti), *wlać* (vliti), *wrzucić* (vreči v kaj), *wsypać* (vsuti), *wtarkować* (vribati v kaj);
6. 'vstopiti, prispeti, privedi na kaj, namestiti kje, največkrat z naporom; doseči vrh, zgornji del česa; npr. *wbiec (na szczyt)* (priteči (na vrh)), *wdrapać się (na drzewo)* (splezati (na drevo)), *wciągnąć (drabinę na strych)* (potegniti (lestev na podstrešje)), *wnieść (wózek na piętro)* (prinesti (voziček v nadstropje));
7. 'vključiti se ali vključiti koga v kaj; sodelovati v čem, najpogosteje z nezaželenimi posledicami; izdati, namerno ali nezavedno razkriti javnosti to, kar je skrivno', npr. *wmieszać (się)* (vmešati (se)), *wplątać (się)* (vplesti (se));
8. 'prodreti, poglobiti se v kaj, podrobno spoznati, preučiti; intenzivirati dejavnost, na katero kaže podstava (navadno z zaimkom »se«)', npr. *wczuć się* (vživeti se), *wczytać się* (zatopiti se v branje), *wśluchać się* (prisluhni);
9. 'vpeljati se ali vpeljati koga kam ali v kaj, izuriti se ali izuriti koga v čem, naučiti, navaditi, privaditi se ali privaditi koga na kaj; vliti, vcepiti komu kaj, dati, nakazati', npr. *wkorzenić się* (ukoreniniti se), *wżyć się* (vživeti se);
10. 'umestiti, namestiti sebe ali koga ali kaj kje zaradi svoje ali tuje koristi, najpogosteje ob premagovanju ovir, težav; vstopiti, uvesti kam ob uporabi protekcije ali zvižace', npr. *wcisnąć (się)*, *wepchnąć (się)* (vriniti (se)), *wkręcić (się)* (vštuliti se);
11. 'vstopiti, privedi v kaj, umestiti kam na silo, z močjo; zavleči, vriniti (se) v kaj', npr. *wegnać* (pognati v), *weprzeć* (upreti v), *wewlec* (z vleči v);

12. 'prepričati koga o čem; vsiliti komu kaj – doseči, da nekdo začne verjeti ali vzame kaj za svoje', npr. *wetknąć* (vtakniti, vsiliti), *wsunąć* (vtakniti, vriniti);
  13. 'zarezati se, zajesti se v kaj, dokopati se, doseči določen kraj in pri tem zaseči kaj tujega', npr. *wkosić się* (zakositi na tuje zemljišče), *worać się* (zaorati na tuje zemljišče), *wpaść się* (pasoč se stopiti na tuje območje), *wżąć się* (požeti na tujem zemljišču);
  14. 'obkrožiti, objeti, ogrniti kakšen predmet s čim od vseh strani (navadno: deli telesa) tako, da se znajde znotraj nečesa; vložiti, obložiti', npr. *wbić* (vbiti), *wciągnąć* (potegniti v kaj), *wcisnąć* (potisniti v kaj);
  15. 'priviti se h komu, prižeti se k čemu', npr. *weprzeć* (upreti), *wtulić (się)* (stisniti se);
  16. 'pojesti s tekom, popiti'; napiti se; pretolči koga, npr. *wciąć*, *wlać*, *wrąbać*;
  17. 'začeti, spodbuditi, spraviti v življenje, uresničiti; vključiti – spraviti kaj v tek z vključitvijo vira energije', npr. *wprowadzić* (uvesti), *włączyć* (vključiti);
  18. 'vbočiti se (*wgiąć (się)*), ukriviti se navznoter (*wkłęsnąć*), pogrezniti se, narediti ali dobiti vboklo obliko', npr. *wgiąć* (upogniti, vbokniti), *wgnieść* (vdolbsti), *wpaść* (vpasti);
  19. 'potegniti vase, vsrkati', npr. *wchłonąć* (vsrkati, pogoltniti), *wciągnąć* (potegniti v kaj), *wessać* (vsesati), *wzionąć* (vdihniti, zajeti v pljuča);
  20. 'vstopiti kam, priti kam neopazno, potihno, naskrivaj; skriti se, izginiti', npr. *wemknąć się* ('zriniti se kam skrivaj'), *wkraść się* (prikraستی se), *wślizgnąć się* (neopazno splaziti se kam);
  21. 'stopiti v kaj ali koga, stopiti na kaj, na površino česa z nezaželenim učinkom, na svojo škodo ali škodo drugih', npr. *wdepnąć* (zagaziti, zabresti), *wjechać* (zapeljati), *wleźć* (zlesti v kaj);
  22. 'vstopiti, oglasiti se za hip, obiskati koga spotoma', npr. *wdepnąć* (vskočiti za hipec), *wstąpić* ('oglasiti se pri kom');
  23. 'izdelati, narediti kaj v čem, na površini česa z dejavnostjo, ki jo poimenuje podstava; vrezati (*wyryć*), izdolbsti (*wyżłobić*)', npr. *wciosać* (vklesati), *wrąbać* (vsekatiti), *wrzeźbić* (vrezljati, vklesati), *wszlifować* (vbrusiti).
- Tvorjenke v slovenščini:
1. 'poglobiti (se), vriniti se, prodreti v omejen prostor ali snov, umestiti, postaviti v kaj, najpogosteje pod vplivom delovanja kakšne sile; vstopiti, vpeljati v notranjost česa z naporom, trudoma', npr. *vbetonirati*, *vglobiti*, *vkovati*, *vtisniti*;
  2. 'vložiti, namestiti v to, kar poimenuje podstava', npr. *vbrazdati*, *vglaviti*, *vlončiti*, *vokviriti*;
  3. 'vključiti kot sestavino, vključiti v celoto, v območje česa; sodelovati pri čem', npr. *včlaniti*, *včleniti*, *vgraditi*, *vknjižiti*, *vpeči*, *vpisati*, *vtipkati*, *vzidati*;
  4. 'izdelati, narediti kaj v čem, na površini česa z dejavnostjo, ki jo poimenuje podstava; vrezati, vdolbsti', npr. *vbrusiti*, *včrtati*, *vdolbsti*, *vgravirati*, *vklesati*, *vlikati*, *vrezati*, *vstrugati*, *vtetovirati*, *vžgati*;
  5. 'uvesti v kaj, vstaviti v kaj, namestiti v kaj; vreči, vliti v kaj, dodati čemu', npr. *vbrizgati*, *vcepiti*, *viliti*, *vložiti*;
  6. 'vstopiti, vpeljati noter, v notranjost; priti v notranjost česa, pojaviti se kje', npr. *vkorakati*, *vkrcati (se)*, *vleteti*, *vpluti*, *vseliti se*, *vtihotapiti se*;

7. 'prigovoriti komu kaj; vsiliti komu kaj – doseči, da kdo kaj verjame ali vzame za svoje', npr. *vriniti, vsiliti*;
8. 'začeti, spodbuditi, vpeljati v življenje; vključiti – spraviti nekaj v tek z vključitvijo vira energije; vdati se, podleči, predati se', npr. *vnesti, vključiti, vpeljati*;
9. 'vstopiti, vpeljati v kaj, namestiti kam na silo, z močjo; potegniti v kaj, vriniti (se)', npr. *vdreti, vlomiti, vpasti, vriniti se, vsiliti se*;
10. 'postaviti, namestiti kje sebe, koga ali kaj v svojo korist ali korist koga drugega, največkrat premagujoč pri tem ovire, težave; priti v kaj, vpeljati v kaj z izkoriščanjem prednosti ali zvižaje', npr. *vkupiti se, vženiti se*;
11. 'potegniti vase, vsesati', npr. *vdihati, vpiti, vsesati, vsrkati*;
12. 'prodirati, poglobljati se v kaj, podrobno spoznati, preučiti; intenzivirati dejavnost, ki jo poimenuje podstava (navadno z zaimkom »se«), npr. *vglumiti se, vmisliti se, vsanjati se, vživeti se*;
13. 'vpeljati sebe ali koga kam ali v kaj, izuriti sebe ali koga v čem, naučiti, privaditi ali navaditi na kaj; vliti, vcepiti komu kaj, dati, poslati', npr. *vliti, vsaditi*;
14. 'povzročiti, da kaj tesno obkroža kaj, navadno kot ovira, da z omejevanjem premikanja preprečuje svobodno gibanje; zakovati', npr. *vkleniti, vkovati, vtakniti*;
15. 'ukriviti (se) (*wgiąć (się)*), pogrezniti se (*zapaść się*), dati ali dobiti vboklo obliko, narediti vboklo', npr. *vbočiti*.

Iz primerjave poljskih in slovenskih pomenskih skupin sledi, da v poljščini ni glagolov s predpono *w(e)-*, ki bi pomenili 'povzročiti, da kaj tesno obdaja kaj, navadno kot ovira, da z omejevanjem premikanja preprečuje svobodno gibanje; zakovati'; poleg tega tudi ni tako izrazite skupine s pomenom 'izdelati, narediti kaj v čem, na površini česa z dejavnostjo, ki jo poimenuje podstava; izrezljati, izdolbsti'.

Razlika osmih skupin še ne priča o tem, da v slovenščini sploh ni glagolov s predpono *v-* s takim pomenom. Včasih sem opustila skupino, če so jo predstavljali posamezni leksemi, npr. glagol iz skupine 'vstopiti kam, priti kam prikrito, skrivoma, naskrivaj, potih, neopazno': *vthotapiti se* 'skrivaj, neopazno priti v kaj' vključujem v skupino 'vstopiti, vpeljati noter, v notranjost; priti v notranjost nečesa, pojaviti se kje', glagol iz skupine 'vrezati, vgristi se v kaj, prodreti, seči do kakega mesta in pri tem zaseči kaj tujega': *vženiti se* sem vključila v skupino 'umestiti, namestiti sebe ali koga ali kaj kje zaradi svoje ali tuje koristi, najpogosteje ob premagovanju ovir, težav; vstopiti, uvesti kam ob uporabi protekcije ali zvižaje'. Nekaj glagolov s pomenom 'vključiti se ali vključiti koga v kaj; sodelovati v čem, najpogosteje z nezaželenimi posledicami; izdati, namerno ali nezavedno razkriti javnosti to, kar je skrivno': *vmešati, vplesti, vštuliti se, vtakniti se* sem se odločila vključiti v skupino z razširjenim pomenom 'vključiti kot sestavino, vključiti v celoto, v območje česa; sodelovati pri čem'. V slovenščini ni glagolov s predpono *v-*, ki bi pomenili 'izdati, namerno ali nezavedno razkriti javnosti to, kar je skrivno'. V slovenščini ni glagolov s predpono *v-*, ki bi informirali o smeri premikanja navzgor 'vstopiti, doseči, vpeljati, namestiti na čem, največkrat trudoma, z naporom; doseči vrh, gornji del česa'. Prav tako ni leksikalne zastopanosti skupine s pomenom 'priviti se h komu, prižeti se k čemu', 'pojesti s tekom, popiti; napiti se; pretolči koga', 'obkrožiti, objeti, ogrniti kakšen predmet s čim od vseh strani (navadno: deli telesa) tako, da se znajde znotraj nečesa; vložiti, obložiti', pa tudi 'stopiti v kaj

ali koga, stopiti na kaj, na površino česa z nezaželenim učinkom, na svojo škodo ali škodo drugih' ter 'vstopiti, oglasiti se za hip, obiskati koga spotoma'.

Največ glagolov s predpono *w(e)-* in *v-* pomeni 'vodenje, vstopanje v notranjost česa, predpona *w(e)-*, *v-* v teh skupinah pa kaže bodisi smer bodisi gibanje 'v kaj, v notranjost'.

V poljskih glagolih *wdrapać się*, *wwindować (się)* (splezati, 'trudoma se vzpenjati') predpona *we-* kaže na smer ali premikanje navzgor. Razmeroma številno skupino predstavljajo glagoli, katerih kontekstna uporaba kaže na pomen 'doseči vrh, gornji del česa', npr. *wejść na szczyt* (stopiti na vrh), *wjechać na piętro* (dvigniti se v nadstropje), *wnieść drabinę na strych* (dvigniti lestev na podstrešje). Slovenski glagoli s predpono *v-* tega pomena nimajo.

Obstajajo tudi taki glagoli s predpono *w(e)-*, ki označujejo dejavnost, usmerjeno na zunanjo stran predmeta, npr. *wbić* (vbiti, 'povezniti') (*klobuk na glavo, obroč na sod*), *wciągnąć* (navleči, 'natakni') (hlače, rokavice), *wcisnąć* (vtisniti, 'poriniti') (prstan na prst), *wdziać* (vdeti, 'obleči, obuti, pokriti') (jakno). V teh primerih lokalizirani element obdaja, z vseh strani objema lokalizator tako, da je element lokalizacije zunaj lokalizatorja.

Tudi slovenski glagoli s predpono *v-* označujejo dejavnost, usmerjeno na zunanjo stran predmeta, npr. *vkleniti (komu roke v lisice)*, *vkovati (upornike v okove)*, *vtakniti (bolnika v prisilni jopič)*, vendar se pomen razlikuje od poljskih glagolov. V teh primerih je lokalizirani element obkrožen, objet od vseh strani z lokalizatorjem tako, da se znajde znotraj lokalizatorja. Ti glagoli spadajo v skupino s pomenom 'povzročiti, da kaj tesno obkroža kaj, navadno kot ovira, da z omejevanjem premikanja preprečuje svobodno gibanje; zakovati'. Glede na pomene leksemov te skupine – lokalizator omejuje premikanje lokaliziranemu elementu – pride do obrnjene vloge. Lokalizator se namreč približa lokaliziranemu elementu, ga obkroži, mu omeji premikanje, ga ohromi in si ga podredi.

V maloštevilnih poljskih glagolih s predpono *w(e)-* s pomenom 'priviti se, prižeti se', ta predpona kaže na bližino, na stik lokaliziranega elementa in lokalizatorja, npr. *weprzeć (się)* (opreti se), *wessać się* (vsesati se), *wtulić (się)* (stiniti se, zariti se). Lokalizirani element s silo pritiska na lokalizator, vendar glede na njegove fizične lastnosti ne presega meje lokalizatorja, npr. *opreti roke na mizo*, *opreti se v zadek avtomobila*, *zariti glavo v blazino* (*wtulić głowę w poduszkę*). Ta pomen v sodobni poljščini ni značilen za predpono *w(e)-*, temveč za *przy-*.

Slovenščina nima glagolov s predpono *v-*, ki bi pomenili 'priviti se, prižeti se', pri katerih bi predpona *v-* kazala na bližino, stikanje lokaliziranega elementa in lokalizatorja; vendar je treba opozoriti, da nekatere glagolske tvorjenke s predpono *v-* s kazalkami opozarjajo na ustreznice s predpono *pri-*, npr. *vključiti* – *priključiti*; večino predpinskih glagolov je mogoče opisati z glagolom: priti, prispeti, npr. *vkorakati* ← 'korakajoč priti v kaj', *vlesti se* ← 'z lezenjem priti v kaj', *vpluti* ← 's plutjem priti v kaj'.

Pri številnih glagolih s predpono *v-*, ki pomenijo 'izdelati, narediti kaj v čem, na površini česa z dejavnostjo, ki jo poimenuje podstava (*izrezljati, izžlebiti*), predpona *v-* informira o lokativni smeri dejavnosti, pri kateri lokalizirani element v stiku z lokalizatorjem v sredotežni smeri prestopa njegovo mejo, npr. *vbrusiti okraske v kozarec*,

vdolbsti datum v prstan, vkovati grb v kovanec, vpiliti zarezo v ključ, vsekati stopnice v skalo, vžgati znamenje v kožo; vgravirati, vgrebsti, vklesati, vrezati, vjetovirati, vtisniti, vtolči. Pri navedenih tvorjenkah je pozornost osredotočena na potek dejavnosti znotraj česa, na površini česa. Ta dejavnost obsega delanje nečesa, navadno vdolbenega, z odstranjevanjem tvarine. Pomen prodiranja v globino, v notranjost, daje predpona *v-*, o ablativni smeri delovanja (pa tudi o skrajni realizacijski meji delovanja), pri katerem lokalizirani element sredobežno prestopi mejo lokalizatorja, pri slovenskem glagolu sporoča predpona *iz-*.

V poljščini ima ta pomen predpona *wy-*, ki v tvorjenko vnaša sporočilo o pridobitvi nečesa kot posledici dejavnosti, poimenovani z motiviranim glagolom, npr. *wyciąć* (izrezati) 'z rezom, žlebljenjem, vrezovanjem kaj oblikovati': *Wyciąć scyzorykiem inicjały na drzewie* (z nožičkom izrezati inicialke v drevesu). *Wyciąć napisy w drewnie* (izrezati napise v lesu). Za glagolske tvorjenke s predpono *wy-* je značilna konotacija oznake, izražene s predložnim samostalnikom *na* in *w(e)*, po vzorcu: glagol + {kaj} + (*na* + mestnik / *w(e)* + mestnik), npr. *wyciąć inicjały na drzewie*, *wyciąć napisy w drewnie*. Glagol *wciąć* (vrezati) s predpono *w-* pomeni 'z rezanjem poglobiti kaj v kaj; vrezati': *Wciąć nóż w korę.* ('Zabosti' nož v skorjo.) *Wciąć siekierę w drzewo* ('Zasaditi' sekiro v drevo). Pri tem je značilna smer 'noter, v notranjost', in skladenjska vezljivost s predlogom, ki je homonimni s predpono: (*w(e)* + tož.).¹⁰

Glagoli s predpono *w(e)-*, *v-* so včasih leksikalizirani glagoli, npr. *wdać się* ('spustiti se v kaj'), *wrazić* (zasaditi/vtisniti); *vdati se*.

Med obravnavanimi poljskimi in slovenskimi glagoli s predpono *w(e)-*, *v-* so številni opremljeni s kvalifikatorji, npr.: 'redko', npr. *wdusić*, *wgapić się*, *wgarnać*, *wgrzęznąć*, *wkreślić*, *wkropić*, *wmarzyć się*, *wmodlić się*, *wnurzyć się*, *wrachować*, *wwionąć*; *vbiti*, *vbokniiti*, *vbosti*, *vdeti*, *vdrgniti se*, *vpikniiti*, *vštrcati*, *vštrcniti*, 'starinsko', npr. *wchudnąć*, *wdumać się*, *wetchnąć*, *wewłaszczyć / wwłaszczyć*, *własić się*, *wnęcić się*, *wpoić się*, *wrodzić*, *wtroczyć*; *vobličiti* → *uobličiti* 'izoblikovati', *vžgati* 'prižgati', 'zastarelo', npr. *wejrzyć*, *wjeść się*, *wpracować się*, *wrazić (się)*; *vročiti* 'izročiti, dati', *vraziti* v pomenu 'raziti' in 'vrezati, vdolbsti', 'pogovorno', npr. *wgramolić się*, *wleźć*, *władować się*, *wnerwić*, *wrąbać się*, *wtaszczyć się*, *wwalić*, *wwindować (się)*; *vklopiti se* v pomenu 'vključiti se, vživeti se', *vpasti v hrbet* (napasti od zadaj; zahrbtno napasti), *vsejati* 'izgubiti' 'nizko', npr. *wrypać*, *wtarabanić się*, *wdekować się*, *wtranżolić się*, 'knjižno', npr. *wcielić*; *včustvovati se*, *včutiti se*, *vdahniiti*, *vglobiti se*, *vjesti se*, *vkliniti se*, *vkompilirati*, *vmisliti se*, *vnikniiti*, *vpahniiti*, *vperiti* in *uenosmeriti*, *uistosmeriti*, h katerim usmerjajo glagoli s predpono *v-*. Naletimo tudi na glagole, ki se uporabljajo v interesnih govoricah na področju: agronomije *uhleviti konja*, alpinizma: *vkopati se* 'narediti si zavetišče v snegu', gradbeništva: *usidrati* 'pritrditi, povezati s sidrom': *usidrati oblogo*, gospodarstva: *vkalkulirati v ceno prometni davek*, *vložiti*: *vložiti kapital v podjetje*, *unovčiti*: *unovčiti ček*, *unovčiti premoženje*, filma: *vmontirati v film dokumentarne prizore*, računovodstva: *vknjižiti izdajo blaga*, *naročilo*, *vknjižiti pošiljko*, fotografije:

¹⁰ Prim. tudi poljske dvojice: *grawerować* – *wygrawerować*, *tatuować* – *wytatuować*, poleg možnih tvorjenk *wgrawerować*, *wtatuować*. Tvorjenke s predpono *w-* lahko načeloma ponovijo informacijo brezpredponskih glagolov in jim dodajo dovršnost.

wkopiować, tiskarstva: *włamać zdjęcie w tekst*, matematike: *wpisać trójkąt w koto*; *včrtati krog mnogokotniku*, *včrtati kroglo*, medicine: *wszczepić choremu nerkę*; vsaditi 'vnesti tujo, navadno umetno snov v telo', vrtnarstva: ulončiti 'dati, vsaditi v lonec': *ulončiti grmovnice*, čebelarstva: *vsaditi roj* 'dati roj v panj', ribolova: *vložiti postrvi v potok*, tehnike: *wwalcować*; *vtaliti žico v stekleno paličko*, *usrediščiti: usrediščiti kolo*, zgodovine: *wwiązać*, prava: *wdrożyć śledztwo*; *vkniżiti dolg na posestvo*, lovstva: *wnęćić*, rokodelstva: *wkvačkati kroge*, *zvezde v prt*, vojske: *wkliniti se* 'v ozkem pasu globoko prodreti na sovražnikovo območje zaradi ločitve njegovih enot v obrambi', *wkopati se* 'narediti, skopati strelske jarke in se namestiti vanje'.

Med poljskimi glagoli so tudi številni individualizmi, npr. *wbłąkać się*, *wcieleśnić*, *wczłowieczyć*, *wdrzewić się*, *wistoczyć*, *włonić*, *wnaturzyć*, *wplusnąć*, *wstąpić się*, *wwędrować* in poetizmi, npr. *wcałować (się)*, *wczarować*, *weśnić się*, *wkamienić*, *wskrzyżnić*, *wsmętnić*, *wsmuklić*. Največ individualizmov se pojavlja v skupini s pomenom 'umestiti, vpeljati v tisto, na kar kaže podstava'; to so največkrat izrazi, ki so jih v obdobju romantike oblikovali poljski pesniki z obdobja romantizma, predvsem J. Słowacki in Z. Krasiński.

Večino slovenskih glagolov, izpisanih iz BSJ, bi lahko imeli za individualizme ali priložnostne izraze, npr. *vbarkati*, *vkačiti se*, *vženiti se*, lahko izvirajo tudi iz pesniških besedil in se v splošnoslovenskem jeziku ne uporabljajo.

Nekateri poljski in slovenski leksemi imajo v slovarski definiciji pogosto navedene sinonime z enako podstavo, a drugačno predpono, npr. *weprzeć się* – *oprzeć się* (*upreti se* – *opreti se*), *wgłębić się* – *zagłębić się* (*poglobiti se* – *zaglobiti se*), *wgnieździć się* – *zagnieździć się* (*ugnezditi se* – *zagnezditi se*), *wjechać* – *najechać* (*zapeljati na* – *povoziti*), *wkleić* – *przykleić* (*vlepiti* – *prilepiti*), *wklęsnać* – *zakłęsnać* (*vbokniti*), *wpasować* – *dopasować* (*prilagoditi*), *wsolić* – *nasolić* (*nasoliti*), *wtulić się* – *przytulić się* (*pritisniti se*); *vbosti* – *zabosti*, *wključiti* – *prinključiti*, *vpićiti* – *zapićiti*, *vjesti se* – *zajesti se*, *vpeljati* – *napeljati*. Primeri kažejo, katera predpona lahko nastopa v podobni pomenski funkciji kot predpona *w(e)-* in *v-*.

Večina obravnavanih poljskih in slovenskih glagolskih tvorjenk s predpono *w(e)-*, *v-* je nastala iz glagolskih podstav. Te tvorjenke so glagoli premikanja ali izpeljanke iz besed, ki niso glagoli premikanja; oba tipa glagolov sta nastala iz prehodnih ali neprehodnih oblik.

V slovenščini je samo nekaj glagolov s predpono *v-* vezanih na premikanje, npr. *v-korakati*, *v-pluti*; večina jih je iz BSJ – torej so to redko ali priložnostno rabljeni, npr. *v-jadrati*, *v-jahati*, *v-jezditi*, *v-leteti*, *v-lomastiti*, *v-plaziti se*. V poljščini glagoli tega tipa predstavljajo številčnejšo skupino, npr. *w bieć*, *w-czołgać się*, *w-jechać*, *w-kroczyć*, *w-leżać*, *w-maszerować*, *w-pęznąć*, *w-płynąć*. Tako v poljščini kot slovenščini gre za glagole, ki izražajo smer premikanja, torej so enosmerni. Izjema sta poljska glagola *wbłąkać się*, ki ima oznako 'zastarelo', in danes rabljena oblika *wkręcić się*, njuna podstava je večsmerni glagol: *błąkać się* (*bloditi*), *kręcić się* (*vrteti se*).

Številno skupino tako v poljščini kot v slovenščini predstavljajo tvorjenke s predpono *w(e)-*, *v-* iz prehodnih in neprehodnih glagolov, ki niso glagoli premikanja, npr. *w-bić* ← *bić* (*biti*, *tepstii*), *w-budować* ← *budować* (*graditi*), *we-trzeć* ← *trzeć* (*treti*), *w-kuć* ← *kuć* (*kovati*), *w-pisać* ← *pisać* (*pisati*), *w-rysować* ← *rysować* (*risati*); *v-bitii* ← *bitii*, *v-graditii* ← *graditii*, *v-kovatii* ← *kovatii*, *v-pisatii* ← *pisatii*, *v-risatii* ← *risatii*, *v-treitii* ← *treitii*.

Številno skupino v obravnavanem leksikalnem gradivu predstavljajo izpeljanke iz predložnih zvez – v tem primeru besedotvorna podstava ni leksem, ampak skladenjska konstrukcija, npr. *wcel-ować* ← ‘v cilj (zadeti)’, *wcieleśn-ić* ← ‘v telesnost, v telesno obliko (dati)’, *wczłowiecz-yć* ← ‘v človeka (obrniti, spremeniti)’, *wgłęb-ić* ← ‘v globino (dati, spraviti)’, *wnerw-ić* ← ‘v živce (speljati)’, *wręcz-yć* ← ‘v roko (dati, položiti)’, *wskrzyn-ić* ← ‘s skrinjo (vstaviti, dati)’, *wsol-ić* ← ‘v sol (vložit)’, *wtajemnicz-yć (się)* ← ‘v skrivnost (vpeljati (se))’, *wtrumn-ić* ← ‘v krsto (položiti, dati)’, *wziem-ić* ← ‘v zemljo (položiti)’, *vbark-ati* ← ‘v barko (vstopiti)’, *vbrazd-ati* ← ‘v brazdo (vložit, dati)’, *vcilj-iti (se)* ← ‘v cilj (spraviti)’, *vdenar-iti* ← ‘v denar (spremeniti)’, *vglav-iti* ← ‘v glavo (vbiti, dati)’, *vhlap-eti se* ← ‘v hlape (se spremeniti)’, *vhlev-iti* ← ‘v hlev (spraviti)’, *vkač-iti se* ← ‘v kačo (se spremeniti)’, *vklet-iti* ← ‘v klet (spraviti)’, *vlon-čiti* ← ‘v lonc (dati, vsaditi)’, *vnovč-iti* ← ‘v novc (spremeniti)’, *vokvir-iti* ← ‘v okvir (dati, vstaviti)’, *vospred-iti* ← ‘v ospredje (spraviti)’, *vpar-iti* ← ‘v paro (spremeniti, preiti)’, *vpen-iti se* ← ‘v peno (se spremeniti, preiti)’, *vpepel-iti* ← ‘v pepel (spremeniti, preiti)’, *vpes-niti* ← ‘v pesmi (izraziti, prikazati)’, *vplin-iti* ← ‘v plin (spremeniti, preiti)’, *vpraš-iti* ← ‘v prah (spremeniti, preiti)’, *vpredalč-iti* ← ‘v predalce (dati, vložit)’, *vroč-iti* ← ‘v roko (dati, vložit)’, *vsedl-ati se* ← ‘v sedlo (se namestiti)’, *vskladišč-iti* ← ‘v skladišče (dati, spraviti)’, *vsteklenič-iti* ← ‘v steklenice (dati, spraviti)’, *všol-ati* ← ‘v šolo (vpisati, dati)’, *vtekočn-iti* ← ‘v tekočino (spremeniti, preiti)’, *vteles-iti* ← ‘v telo, telesno obliko (spraviti)’. Pri tvorjenkah: *venosmer-iti* ← ‘v eno smer (spraviti)’, *vistosmer-iti* ← ‘v isto smer (spraviti)’ je podstava razširjena predložna zveza. Podstave obravnavanih tvorjenk imajo naslednjo izrazno podobo: predlog w(e), v + samostalnik, redkeje: w(e), v + pridevniška oznaka. Te tvorjenke so tako v poljščini kot slovenščini individualizmi. Pogosto izvirajo iz pesniških besedil. Treba je opozoriti, da so vse tvorjenke tega tipa v slovenščini izpisane iz BSIJ.

Več kot deset glagolov s predpono w(e)-, v- je nastalo v procesu predponsko-priponskega tvorjenja, npr. *w-barw-ić* ← barwa, *w-klin-ować* ← klin, *w-korzen-ić* ← korenine (*korenine*), *w-kropl-ić* ← krople (*kaplje*), *w-tark-ować* ← tarka (*strgalnik*); *v-čep-iti* ← čep, *v-klešč-iti* ← klešče, *v-kaplj-ati* ← kaplje, *v-korenin-iti* ← korenine, *v-sidr-ati* ← sidro, *v-sladkor-iti* ← sladkor ter predponsko-priponsko-poponskega, npr. *w-jeż-yć się*, *w-klin-ować się*, *w-piętn-ować się*, *w-śrub-ować się*, *w-świdr-ować się*, *w-twarz-yć się*; *v-čustv-ovati se*, *v-gnezd-iti se*, *v-klin-iti se*, *v-novač-iti se*.

Med obravnavanimi glagoli so tudi taki, ki so rezultat predponsko-poponskega tvorjenja, npr. *w-czytać się* ← czytać (*brati*), *w-dumać się* ← dumać (*razmišljati*), *w-żreć się* ← żreć (*žreti*), *w-gryźć się* ← gryźć (*grizti*), *w-kosić się* ← kosić (*kositi*), *w-marzyć się* ← marzyć (*sanjariti*), *w-pisać się* ← pisać (*pisati*), *w-pracować się* ← pracować (*delati*), *w-ryć się* ← ryć (*riti*), *w-słuchać się* ← słuchać (*poslušati*), *w-żłobić się* ← żłobić (*žlebiti*); *v-čitati se* ← čitati, *v-glodati se* ← glodati, *v-glumiti se* ← glumiti, *v-kupiti se* ← kupiti, *v-misliti se* ← misliti, *v-pisati se* ← pisati, *v-plesati se* ← plesati, *v-rasti se* ← rasti, *v-riti se* ← riti, *v-sanjati se* ← sanjati, *v-sesati se* ← sesati, *v-suti se* ← suti, *v-żiveti se* ← živeti, *v-żreti se* ← žreti.

Pomensko analizo tako poljskih kot slovenskih predponskih glagolov sem naredila po pretvorbeni metodi, npr. *wdeptać (vteptati)* ← ‘s teptanjem spraviti v globino česa’, *wklepać (vtreti)* ← ‘trepaje spraviti v globino česa’, *worać (vorati)* ← ‘z oranjem spraviti

v globino česa', *wkroczyć* (*vkorakati*) ← 'korakajoč vstopiti nekam'; *vbrusiti* ← 'z brušenjem narediti kaj v kaj', *vteptati* ← 's teptanjem spraviti v kaj', *vrezati* ← 'z rezanjem narediti kaj v kaj', *vjadрати* ← 'jadrajoč priti nekam'. Na podlagi pomensko-formalnega razmerja sem določila besedotvorni proces, po katerem je nastala dana tvorjenka, npr. *w-barw-ić* ← *barwa*, *w-czytać się* ← *czytać*, *w-deptać* ← *deptać* (*teptati*), *wgłęb-ić* ← *w głąb* (*v globino*), *w-orać* ← *orać*; *v-brusiti* ← *brusiti*, *v-kaplj-ati* ← *kaplje*, *v-korakati* ← *korakati*, *v-misliti se* ← *misliti*.

Iz primerjave števila glagolskih tvorjenk izhaja, da je slovenskih glagolov s predpono *v-* znatno manj kot poljskih z *w(e)-*, kar priča o večji produktivnosti tega tipa tvorjenk v poljščini. Če upoštevamo dejstvo, da skoraj polovica slovenskih leksemov izvira BSJ, torej gre za redkeje ali le priložnostne izraze, ki pogosto veljajo za napačne oblike in glede na proces zamenjave predpone *v-* z *u-*, je verjetno, da se bo število teh tvorjenk v slovenščini zmanjševalo.¹¹

Prevedel: Nikolaj Jež

VIRI IN LITERATURA

- Besedišče slovenskega jezika z oblikoslovnimi podatki* A–Ž. Ur. IVANKA ŠIRCELJ – ŽNIDARŠIČ idr. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU. 1998.
- Gramatyka współczesnego języka polskiego*. Red. S. URBAŃCZYK, t. 2 *Morfologia*. Red. R. GRZEGORCZYKOWA, R. LASKOWSKI, H. WRÓBEL. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 1998.
- Renata GRZEGORCZYKOWA, 1979: *Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe*, Warszawa.
- Milena HAJNŠEK – Holz, 1978: *O pomenih slovenskih predpon*. XIV. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Ljubljana. 33–58.
- Anna KRUPIANKA, 1969: *Formacje czasownikowe z przedrostkiem o- (ob-) w języku polskim*. Toruń. – 1968: *Próba logiczno-syntaktycznej klasyfikacji czasowników przedrostkowych. Z polskich studiów slawistycznych*. Seria 3: Językoznawstwo. Warszawa.
- Barbara KUDRA, 1993: *Wpływ przedrostków na łączliwość składniową czasowników ruchu*. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Linguistica* 28. Łódź.
- Janina KWIEK – OSIOWSKA, 1986: *Tendencje rozwojowe czasowników prefiksalnych we współczesnej polszczyźnie*. *Poradnik Językowy*. Z. 2. 109–114.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: DZS. 1994.
- Slovenski pravopis*. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU. 2001.
- Słownik języka polskiego*. Red. Witold DOROSZEWSKI, t. I–X, t. XI. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo »Wiedza Powszechna«. 1958–1969.
- Słownik języka polskiego*. Red. Mieczysław SZYMCZAK, t. I–III. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. 1978–1981.
- Słownik współczesnego języka polskiego*. Red. Bogusław DUNAJ. Warszawa: Wydawnictwo »Wilga«. 1996.
- Jože TOPORIŠIČ, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja.

¹¹ Med vsemi leksemi s predpono *v-* jih je 29 s kazalko usmerjenih na ustrezne s predpono *u-*, npr. *venosmeriti* → *uenosmeriti*, *vgnezdit* se → *ugnezdit* se, *vhleviti* → *uhleviti*, *vkletiti* → *ukletiti*, *vlončiti* → *ulončiti*, *vozkviriti* → *uokviriti*, *vstekleničiti* → *ustekleničiti*, *vtekočiniti* → *utekočiniti*, kar priča o izginjanju tega tipa tvorjenk s predpono *v-*, ker se v njih pripona *v-* zamenjuje z *u-*.

- Ada VIDOVIČ-MUHA, 1988: *Slovensko skladijsko besedotvorje ob primerih zloženik*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete in Partizanska knjiga.
- 1993: Glagolske sestavljenke – njihova skladijska podstava in vezljivostne lastnosti (Z normativnim slovensko-nemškim vidikom). *Slavistična revija* XLI/1. 161–192.
- Adam WEINBERG, 1971: Okoliczniki miejsca a przedrostki przestrzenne. *Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego*. Z. XXVIII. 145–151.
- 1973: *Przyimki przestrzenne w języku polskim, niemieckim i rumuńskim*, Wrocław – Warszawa – Kraków.
- Halina ZGÓŁKOWA, 1988: *Czasowniki przedrostkowe we współczesnej polszczyźnie*. *Rozprawy Komisji Językowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego*. T. XXIV. 301–308.
- Andreja ŽELE, 2001: *Vezljivost v slovenskem jeziku (s poudarkom na glagolu)*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

SUMMARY

The article offers a semantic comparison of Polish verbs with the prefix *w(e)-* and Slovene verbs with the prefix *v-*. It outlines the methods of derivation of these verbs and the meanings introduced by the prefix. It also shows the formal-semantic relationships between the motivating and motivated verbs, e.g., *wdeptać* ← ‘depcząc, wprowadzić w głąb czegoś’, *wklepać* ← ‘klepiąc, wprowadzić w głąb czegoś’, *worać* ← ‘orząc, wprowadzić w głąb czegoś’, *wkroczyć* ← ‘krocząc, wejść dokądś’; *vbrusiti* ← ‘z brušenjem narediti kaj v kaj’, *vteptati* ← ‘s teptanjem spraviti v kaj’, *vrezati* ← ‘z rezanjem narediti kaj v kaj’, *vjadрати* ← ‘jadrajoč priti nekam’. The analysis of Polish and Slovene material took into account the distinction between the semantic groups with respect to the meaning of the verbs with the prefixes *w(e)-* and *v-*; it presents a sample verb representing a given semantic group as well as defines the type of the verbs in *w(e)-* and *v-*, e.g., colloquial, general, rare, emotionally marked; it defines the derivation process; the prefixes *w(e)-* and *v-* as prefix formants, e.g., *w-bić* ← bić, *w-budować* ← budować; *v-graditi* ← graditi, *v-korakati* ← korakati, as part of divided formant, e.g., *w-barw-ić* ← barwa, *w-czytać się* ← czytać; *v-kaplj-ati* ← kaplje, *v-misliti se* ← misliti, or a component of a phrasal syntactic base, e.g., *wgłęb-ić* ← w głąb (dać, wprowadzić), *wręcz-yć* ← w rękę (dać, włożyć); *vokvir-iti* ← v okvir (dati, staviti), *vtekočin-iti* ← v tekočino (spremeniti, preiti).